

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 586
van **CHRIS JANSSENS**
datum: 17 mei 2017

aan **PHILIPPE MUYTERS**
VLAAMS MINISTER VAN WERK, ECONOMIE, INNOVATIE EN SPORT

Financiële steun LRM en PMV voor glasproducent Ducatt - Eis tot schadevergoeding vanwege buitenlandse concurrenten

Vandaag werd in de pers wereldkundig gemaakt dat buitenlandse glasproducenten een schadevergoeding van 70 miljoen euro eisen van de federale en Vlaamse overheid. Men betwist via een klacht bij de Europese Commissie al enige tijd de financiële steun aan Ducatt vanwege LRM en PMV aan de Lommelse glasproducent Ducatt. Die financiële steun heeft het volgens de buitenlandse concurrentie voor Ducatt mogelijk gemaakt om hun productie jarenlang ongeveer 35 procent onder hun eigen productiekosten op de markt te gooien waarmee ze klanten hebben kunnen winnen die ze in normale mededingingsomstandigheden niet hadden kunnen bereiken. Het heeft volgens de buitenlandse concurrenten gezorgd voor een algemene daling van het prijsniveau en een onbenutte productiecapaciteit.

Ducatt, dat zich heeft gespecialiseerd in de ontwikkeling en productie van ultradun glas voor zonnepanelen, heeft de voorbije jaren een bijzonder hobbelig traject afgelegd. Zo werden de voorbije jaren telkens afgesloten met verlies: 24,6 miljoen euro in 2013, 17,6 miljoen in 2014, 13,9 miljoen in 2015. Voor het jaar 2016 is er nog geen officieel resultaat beschikbaar, maar een onbevestigde bron spreekt over ruim 14 miljoen euro verlies. Het gecumuleerde verlies zou inmiddels zijn opgelopen tot 80 miljoen euro. De zware verliezen hebben het eigen vermogen van het bedrijf nagenoeg helemaal opgesoupeerd.

Het bedrijf werd in 2011 opgericht, als opvolger van Emgo (Philips en Osram) dat de deuren sloot als gevolg van het Europese verbod op gloeilampen. LRM (Limburgse Reconversiemaatschappij) was toen met 7,5 miljoen euro de belangrijkste investeerder in deze hightechfabriek. In 2011 nam de Participatiemaatschappij Vlaanderen (PMV) een initiële investeringsbeslissing in Ducatt onder de vorm van aandelen. Daarna heeft Participatiemaatschappij Vlaanderen (PMV) nog vervolginvesteringen genomen in de tweede helft van 2012 (leningen), in de periode eind 2013 – begin 2014 (leningen + aandelen) en in de periode midden tot eind 2014 (aandelen).

In de periode 2012-2014 hebben LRM (30,6 miljoen euro), het investeringsfonds Capricorn (18 miljoen euro), PMV (9 miljoen euro) en Belfius (4 miljoen euro) samen 62 miljoen euro in Ducatt geïnvesteerd. Met 30 miljoen euro (78% van de aandelen) was dit tot 2015 het grootste investeringsdossier van LRM.

De voorbije jaren kwam het bedrijf – zoals aangehaald - in moeilijker vaarwater. Op 23 november 2015 werd een akkoord bereikt met een aantal investeerders en de banken rond de herfinanciering. Drie investeerders brachten 9 miljoen euro vers kapitaal binnen, waaronder LRM. Het akkoord vormde het sluitstuk in een globale herfinancieringsoperatie bij Ducatt. Door deze operatie werd LRM nv minderheidsaandeelhouder en kwam de meerderheid van de aandelen van de glasproducent in privéhanden. De oude aandeelhouders, PMV, Capricorn (CCF) en Quest for Growth, die eerder al hadden aangegeven te willen uittreden, werden uitgekocht.

De Limburgse ReconversieMaatschappij (LRM) en de ParticipatieMaatschappij Vlaanderen (PMV) investeerden desalniettemin de voorbij zeven jaar substantieel in Ducatt. Ze verschaften het bedrijf onder meer kapitaalverhogingen en aandeelhoudersleningen. In totaal pompten verschillende investeerders doorheen de jaren maar liefst 83,5 miljoen euro in het bedrijf, waarvan 36 miljoen door de investeringsmaatschappij LRM.

Wat specifieke steun vanuit de Vlaamse overheid betreft kan worden verwezen naar de op 23 december 2011 toegekende superstrategische investeringssteun van 2 miljoen EUR, die over de periode 2012/2013 uitbetaald werd. Opvolging gebeurde door het Agentschap Ondernemen. Verder is Ducatt ook partner in het MIP-project 'ReSolar: Sluiten van materiaalkringlopen voor zonne-energiesystemen' met Galloo als coördinator en nog 3 andere bedrijven. De steun aan Ducatt bedroeg 110.868,00 euro en dit project liep tot eind 2016 (opvolging gebeurde via MIP).

Zoals aangehaald loopt momenteel op Europees niveau het onderzoek rond vermeende staatssteun. De betwisting met de Europese Commissie gaat over de vraag of en zo ja welke van de tot nader order als investeringen te beschouwen kapitaalbrengen en aandeelhoudersleningen als staatssteun moeten worden gekwalificeerd.

De vraag is of een aantal maatregelen zoals kapitaalverhogingen en deerschikking van aandeelhoudersleningen al dan niet op marktvoorwaarden zijn gebeurd en dus staatssteun vormen in de zin van artikel 107, lid 1, VWEU. Er is twijfel of de kapitaalverhoging en deerschikking van aandeelhoudersleningen in november 2015 plaatsvond op marktvoorwaarden

Alhoewel dat LRM en PMV - ondanks de zakelijke zeggingschap van het Vlaams Gewest - privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschappen zijn en de rechtsvorm van een naamloze vennootschap naar Belgisch recht hebben én de Vlaamse overheid niet tussenkomt in concrete investeringsbeslissingen en in het algemene investeringsbeleid niet rechtstreeks noch onrechtstreeks, is het duidelijk dat de voorbije jaren door zowel LRM en PMV op financieel-zakelijk vlak bedenkelijke beslissingen zijn genomen t.o.v. het dossier Ducatt.

Bovendien is het zo dat LRM en PMV de voogdijminister halfjaarlijks moeten informeren over hun activiteiten en met name over hun budget, meerjarenplanning en halfjaar- en jaarcijfers.

Door de omvang van dit investeringsdossier (zeker in historisch opzicht) moeten de ontwikkelingen rond Ducatt - en ook in het licht van het algemeen investeringsbeleid van de genoemde investeringsmaatschappijen - toch wel de bezorgdheid van de bevoegde minister wegdragen.

1. Wat is de reactie van de minister op de eis tot schadevergoeding en het onderzoek dat momenteel loopt?
2. Hebben de LRM en de PMV de minister de voorbije maanden en jaren afdoende ingelicht over de ontwikkelingen rond Ducatt?

3. Kan de minister hier conclusies trekken mbt het algemeen investeringsbeleid van de NV LRM?

ANTWOORD

op vraag nr. 586 van 17 mei 2017

van **CHRIS JANSSENS**

1. Ik ben op de hoogte van het feit dat door de Europese Commissie een staatssteunonderzoek werd geopend met betrekking tot de financiering van Ducatt en dat door een concurrent ter zake een schadevergoeding gevorderd wordt.
LRM heeft aan de commissie de nodige informatie bezorgd om aan te tonen dat de financiering van Ducatt over de verschillende rondes heen – zowel via kapitaalverhogingen als via leningen – steeds gebeurd is conform de geldende regels inzake staatssteun. Ik ga er tot het tegendeel vastgesteld zou worden dan ook van uit dat er geen redenen zijn om aan te nemen dat België veroordeeld zou worden wegens niet toegelaten staatssteun op basis van de handelingen door LRM in het Ducatt dossier.
2. PMV en LRM zijn privaatrechtelijk vormgegeven externe verzelfstandigde agentschappen. Dit betekent dat de Vlaamse overheid – met name het Vlaamse parlement als decreetgever – bij de oprichting van PMV en LRM het nodig en nuttig bevonden heeft om investeringsactiviteiten te laten uitvoeren vanuit een externe entiteit die functioneert volgens de regels van het wetboek vennootschappen.
Zoals ter zake wordt geadviseerd in internationale en nationale codes omtrent corporate governance, wordt binnen PMV en LRM aan de raad van bestuur volledige autonomie geboden omtrent het operationele beheer van de vennootschap. Het Vlaamse Gewest als aandeelhouder beperkt zich ertoe om PMV en LRM strategische richtlijnen mee te geven, die het kader vormen voor de strategie en doelstellingen van PMV.
Concreet betekent dit dan ook dat er door PMV en LRM niet op dossier-niveau wordt gerapporteerd aan de Vlaamse regering of de voogdij minister. Vanuit de raad van bestuur van PMV en LRM wordt vanzelfsprekend wel op een globaler niveau gerapporteerd over de resultaten van de vennootschap (aan de hand van het jaarverslag en de (half)jaarcijfers, maar ook aan de hand van specifiekere rapporteringen over investeringsportefeuilles).
Wat het dossier Ducatt betreft, werd bovenstaande rolverdeling ook aangehouden. (Des-)investeringsbeslissingen werden door de raad van bestuur van PMV en van LRM in alle autonomie genomen; ter zake werd op dossier-niveau niet formeel gerapporteerd aan de Vlaamse regering of de voogdij-minister.
De voogdij-minister werd echter wel onmiddellijk actief betrokken van zodra een voorlopige staatssteunonderzoek werd opgestart door de Europese Commissie. Dit is ook logisch, vermits een dergelijk onderzoek – en eventuele klachtenprocedures ter zake – niet gericht zijn tegen de investeerders of de betrokken onderneming, maar tegen de overheid zelf (de Belgische Staat, Vlaamse Gewest).
Een nieuw element is dat Ducatt in faling is sinds 23/05/2017. Het is voorlopig onduidelijk wat het effect hiervan is op de lopende procedure bij de Europese Commissie.

Zoals hierboven aangegeven wordt het investeringsbeleid van LRM bepaald door de raad van bestuur van LRM. De Vlaamse overheid als aandeelhouder geeft LRM strategische doelstellingen en het komt aan LRM en zijn RvB toe om deze in de praktijk om te zetten door investeringsbeslissingen te nemen. Een conclusie trekken op basis van 1 dossier is dan ook niet aangewezen. De Vlaamse overheid evalueert als aandeelhouder uiteraard wel de algemene resultaten en werking van LRM.